

Sumari

2

La veu ciutadana
Diana Pérez

6
7

Reportatges
Certamen literari
Un Borrufa triomfal

Cerimònia inaugural del Trofeu.

10

Protegir el territori
Jordi Pietx, convidat
el Dia internacional
de les muntanyes

12
13

Activitats

Exhibició de la secció de rítmica.

14

No et perdis...
Caramelles

16

L'Ordino de...
Elisabeth Olivé

Deu suggeriments per gaudir de la parròquia

Pàg. 3 i 4

Panoràmica del Parc natural de la vall de Sorteny en plena explosió de vida a la primavera.

Aprofitem la celebració del Congrés Mundial de Turisme de Neu i de Muntanya per redescobrir l'entorn

Instal·lacions esportives, senderisme, esdeveniments i equipaments culturals són algunes de les propostes

Entrevista

Pàg. 8 i 9

Consol Naudí: «El refugi de Sorteny i el camí ral són dos projectes prioritaris que no voldria deixar pendents»

Viure Ordino

Pàg. 11

L'Andorra Ultra Trail Vallnord comença el compte enrere de la segona edició amb grans novetats

benefici per a la parròquia, com la del futur geriàtric de la Cortinada. Pensem que és un pas endavant important tenir una residència per a la tercera edat, que s'afegeix a altres equipaments punters a la parròquia. La construcció d'aquest centre en plena natura, amb el confort d'última generació, aportarà més valor afegit a la parròquia. Aquest nou equipament representa una injecció important d'optimisme, i també econòmica. Treballarem també perquè el projecte de la Querola esdevingui una realitat al més aviat possible, i continuarem les negociacions amb els agents implicats per donar un nou emplaçament al Centre d'Atenció Primària.

Hi ha altres projectes que donaran a conèixer les nostres muntanyes internacionalment. La cursa d'ultrafons Ultra Trail, que es va posar en marxa l'any passat per iniciativa de Cims Màgics i que va esdevenir un èxit d'organització i de participació, ja té fixada nova data: serà amb la lluna plena del 26 de juny, amb proves més exigents i un

increment de participació. Us encoratjo a continuar plegats per aconseguir aquestes i altres fites que marquen la diferència a Ordino i necessiten el suport, la participació i la implicació de tot el poble.

Edita:

Comú d'Ordino

Disseny, maquetació i redacció:

Comú d'Ordino

Imatges:

Comú d'Ordino

Correcció:

Pites Roure

Dipòsit legal:

AND 446-2009

A/e:

publicacions@ordino.ad

Amb el convenciment d'haver treballat al màxim acabem una temporada que ha estat bona i que esperem allargar tant com ens ho permeti la meteorologia. Ordino-Arcalís ha rebut enguany la visita de vint-i-dues delegacions internacionals d'esquí infantil per a la competició de la FIS Trofeu Borrufa Andorra, que ha arribat a la majoria d'edat amb èxit. Ha estat una setmana intensa al camp de neu, per la qual cal felicitar l'organització, les institucions i el voluntariat, que hi ha posat tota l'energia que requereixen els joves competidors. Però la pràctica de l'esquí al camp de neu, reconegut per la seva qualitat dins i fora de les nostres fronteres, no és l'únic atractiu per al públic a la nostra parròquia. La celebració del 6è Congrés mundial de turisme de neu i de muntanya reunirà 300 professionals del sector turístic que durant dos dies debatran i intercanviaran idees per reinventar aquest tipus de turisme. És per això que el tema d'aquest nou *Ordino és viu* se centrarà en algunes propostes i suggeriments per descobrir part de l'oferta natural i cultural de la vall. De ben segur que a nosaltres ens servirà també per redescobrir tot allò que tenim a l'abast i que sovint ens passa desapercbut. Esperem que tots els participants al Congrés marxin amb un bon record i confio que tots sabrem transmetre l'afabilitat que ens ha caracteritzat sempre com a terra d'acollida i vall turística que som.

Pel que fa a les polítiques de funcionament, hem de continuar la contenció econòmica, poc practicada els últims anys, provocada per la crisi global que no ha deixat ningú indiferent. Així, s'han eliminat despeses que havien d'assumir el conjunt dels ciutadans per beneficiar-ne uns quants, com és el cas de l'obertura dels festius del Centre Esportiu d'Ordino o la gratuïtat del menjar per al personal de l'Escola bressol, dos equipaments que necessiten, per al seu funcionament, el 33% del pressupost global. Han estat millores en la gestió i una optimització de recursos necessàries que, com qualsevol decisió, no tothom ha rebut de la mateixa manera. La bona gestió i la col·laboració amb el sector privat es reflecteix de manera exemplar en operacions de més gran abast i

La veu ciutadana *El túnel infinit*

DIANA PÉREZ (1982)

La periodista de l'Agència Andorrana de Notícies (ANA) resident a la Masana és l'autora d'*El túnel infinit*, imatge del port de Rat d'Arcalís que ha estat guanyadora del segon concurs de fotografia La veu ciutadana. «Sempre m'ha despertat curiositat aquest túnel, tinc la sensació que és infinit i no s'acaba mai... és una manera de somniar amb l'impossible; em fa por entrar-hi però alhora m'agrada sentir l'emoció». Així descriu Pérez el que va intentar reflectir a la fotografia.

Us recordem que podeu enviar-nos les vostres imatges de la parròquia a suggeriments@ordino.ad fins al 30 d'abril. Podeu consultar les bases del concurs al web del comú www.comuordino.ad.

Deu propostes per descobrir i sentir alguns tresors de la Vall d'Ordino

Un recorregut per l'oferta natural, esportiva, cultural i museística

La parròquia d'Ordino ha incrementat el nombre d'habitants de forma espectacular els últims anys. El tipus de població també s'ha modificat: cada vegada s'hi instal·la gent més jove i famílies que valoren la qualitat de vida i el bon funcionament dels serveis bàsics en un entorn natural. La bellesa del paisatge i una àmplia oferta gastronòmica són altres atractius que troben els nouvinguts, però també els turistes que busquen una alternativa al *shopping* i a les massificacions. El descans i la relaxació estan assegurats i integrats en una oferta cultural i museística sorprenent. La pràctica dels esports a l'aire lliure, l'excursionisme, el senderisme i l'esquí al camp de neu d'Ordino-Arcalís, integrat al domini esquiable de Vallnord, són el principal reclam per a aquells que ens visiten.

NATURA

1. PARC NATURAL DE LA VALL DE SORTENY

És la primera àrea natural que es va protegir al Principat d'Andorra amb la categoria de parc natural, l'any 1999. Biòlegs i científics de tot el món visiten Sorteny per trobar-hi exemplars únics de flora subalpina en una diversitat que supera les 700 espècies. A l'estiu, els guies del parc us acompanyaran en els itineraris i safaris fotogràfics per reconèixer papallones i ocells, entre d'altres. També descobrireu les plantes medicinals que creixen al Pirineu en un jardí botànic creat per a la divulgació. A l'hivern, podreu descobrir la bellesa dels paisatges amb raquetes de neu o practicant l'esquí de muntanya.

2. CAMÍ RAL - RUTA DEL FERRO

El camí ral era l'artèria principal que recorria tots els pobles de la parròquia fins al Serrat, abans que existissin les carreteres. A l'interès paisatgístic, cal afegir-hi l'atractiu històric, ja que reviu la indústria del ferro, que va ser motor econòmic a Ordino als segles XVII i XVIII. Podeu iniciar el recorregut a la mina de Llorts, també visitable, i arribar fins a la Farga Rossell. Al llarg del camí podreu admirar les obres contemporànies que conformen l'itinerari d'escultures dels homes de ferro, seleccionades a partir d'un simposi internacional. Reconeguda pel Consell d'Europa, la Ruta del Ferro forma part de l'itinerari Europeu del Patrimoni Industrial. L'accessibilitat des de diversos pobles i el desnivell mínim la fan ideal per a la pràctica del fúting i la bicicleta de muntanya.

Una de les espècies de papallones que podem trobar a la vall posada en un lliri.

Un guia divulga informació sobre els hàbitats del parc als escolars.

3. EXCURSIONS I SENDERISME

Pic del Casamanya. Si bé aquesta muntanya (2.740 m) no és la més alta d'Andorra, té una gran popularitat perquè és un mirador natural situat al bell mig del Principat. L'ascensió comença al Coll d'Ordino i té uns 800 m de desnivell.

Les bordes de l'Ensegur. Aquesta és una de les rutes més estimades pels habitants de la parròquia. Sortint d'Arans ens enfilem fins a la collada de l'Ensegur i d'allà a les bordes. Una excursió d'una hora i mitja aproximadament, d'escassa dificultat i que, a l'estiu, ens permetrà conèixer l'activitat ramadera de la parròquia.

Els estanys de l'Angonella. Molt més exigent que l'anterior, l'excursió surt del poble de Llorts i arriba a l'estany de Més Avall. A la vall de l'Angonella hi trobarem antigues bordes de muntanya i un dels paisatges més encisadors de les valls del nord. La dificultat és alta, amb un desnivell aproximat de 1.000 metres.

ESPORTS

4. CENTRE ESPORTIU D'ORDINO

El CEO és un complex socioesportiu en què es pot practicar la natació, l'esquaix, l' spinning i altres activitats indoor i que proposa classes dirigides. Les instal·lacions ofereixen forfets d'un dia amb els quals també es pot accedir a la zona de relax, amb sauna finlandesa, bany turc i jacuzzi. També hi ha cafeteria, un parc infantil i quatre pistes de bitlles.

5. CAMP DE NEU ORDINO-ARCALÍS

El camp de neu Ordino-Arcalís se situa a l'extrem nord de la parròquia, en un entorn pràcticament verge. És un sector integrat a Vallnord que ofereix 26 quilòmetres en 25 pistes i amb 12 remuntadors. Entre altres serveis hi ha restauració, guarderia i zona de descans. L'orientació nord i la situació geogràfica permeten obtenir una de les millors qualitats de neu del país.

6. GOLF, HÍPICA I ESPORTS D'AVENTURA

Al poble de Segudet trobareu un circuit d'aventura per als més intrèpids, el bosc de Segudet, i dues vies ferrades: la de la Creu de Noral i la de Segudet. Els apassionats al golf podreu acostar-

vos a la Cortinada per practicar al Golf Par 3 Vall d'Ordino, un pitch and putt situat en un paisatge d'alta muntanya que no oblidareu fàcilment. Per la seva banda, el Centre eqüestre del Serrat és un lloc ideal per iniciar-se en la hípica o bé, si ja sou experts, per conèixer rutes i senders d'accés difícil acompanyats d'un guia.

7. CURSES DE MUNTANYA

Ordino ha estat pionera en l'organització de proves esportives per gaudir de la muntanya. N'hi ha tres que volem destacar pel seu ressò i per l'àmplia participació. L'UltraTrail, la més recent i més exigent, qualificada amb grau cinc, que en l'edició d'enguany sortirà d'Ordino la nit de lluna plena del 26 de juny; és una cursa ultra de 112 km i 9.700 m de desnivell positiu i de desnivell negatiu, i una trail de 35 km i 2.500 m de desnivell positiu. La més veterana és la Travessa d'estiu la Massana-Ordino, oberta a competidors i aficionats per descobrir les muntanyes de les Valls del Nord. I, finalment, la Duatló, que enguany arribarà a la 6a edició i guanya adeptes per pujar en bicicleta fins al Coll d'Ordino, on comencen a córrer fins al Casamanya.

CULTURA

8. FESTIVALS I CICLES DE MÚSICA

Són moltes les propostes musicals que es fan a Ordino, ja que acull l'Auditori Nacional, seu de l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra (ONCA) i dels concerts que programa el Ministeri de Cultura. Però hi ha dues cites ineludibles: el Festival Internacional Narciso Yepes, a la tardor, i la Trobada de buners, a l'agost. El primer és una alternativa perfecta als festivals massificats, amb un programa eclèctic i la presència de solistes i formacions de renom mundial, entre els quals citarem la cantora Mayte Martín o la Camerata Amsterdam, per posar dos exemples recents. La Trobada de buners és un exemple de com es pot revivir la tradició, amb un cartell de músics de gran qualitat i la participació de tot el poble. Menys ambiciosos, però no menys interessants, són els concerts que es fan entre setmana a la plaça Major dins el cicle Nits d'estiu. A mig camí de la natura, l'esport i la cultura, trobem el cartell del Cicle de cinema de muntanya i de viatges, que s'organitza conjuntament amb la Massana durant els mesos de febrer i març. És una oportunitat per conèixer experiències extremes a càrrec dels seus protagonistes i realitzadors.

La piscina coberta del Centre Esportiu d'Ordino gaudeix de vistes panoràmiques.

La biblioteca de la Casa Museu d'Areny-Plandolit és una de les joies visitables.

9. DESCOBRIR EL PATRIMONI

La parròquia té un dels millors exemples de l'art romànic que es conserva al Principat: Sant Martí de la Cortinada, església del segle XII que destaca per les seves pintures murals i la forja de la seva reixa, de manufactura andorrana. De construcció més recent, però també mereixedores d'una visita, són les ermites de Sant Serni de Llorts, Sant Pere del Serrat i Sant Miquel d'Ansalonga. La Casa Rossell, amb ermita i colomer, situada al bell mig del poble d'Ordino, és un exemple de l'arquitectura protegida. Però el patrimoni va més enllà de monuments i edificis. En aquest sentit, pensem que és important divulgar l'estada a la parròquia de Mossèn Cinto Verdaguer. En el seu honor i en record dels seus versos, s'ha creat la Ruta literària Verdaguer, que rememora els passos del poeta l'any 1883.

10. MUSEUS

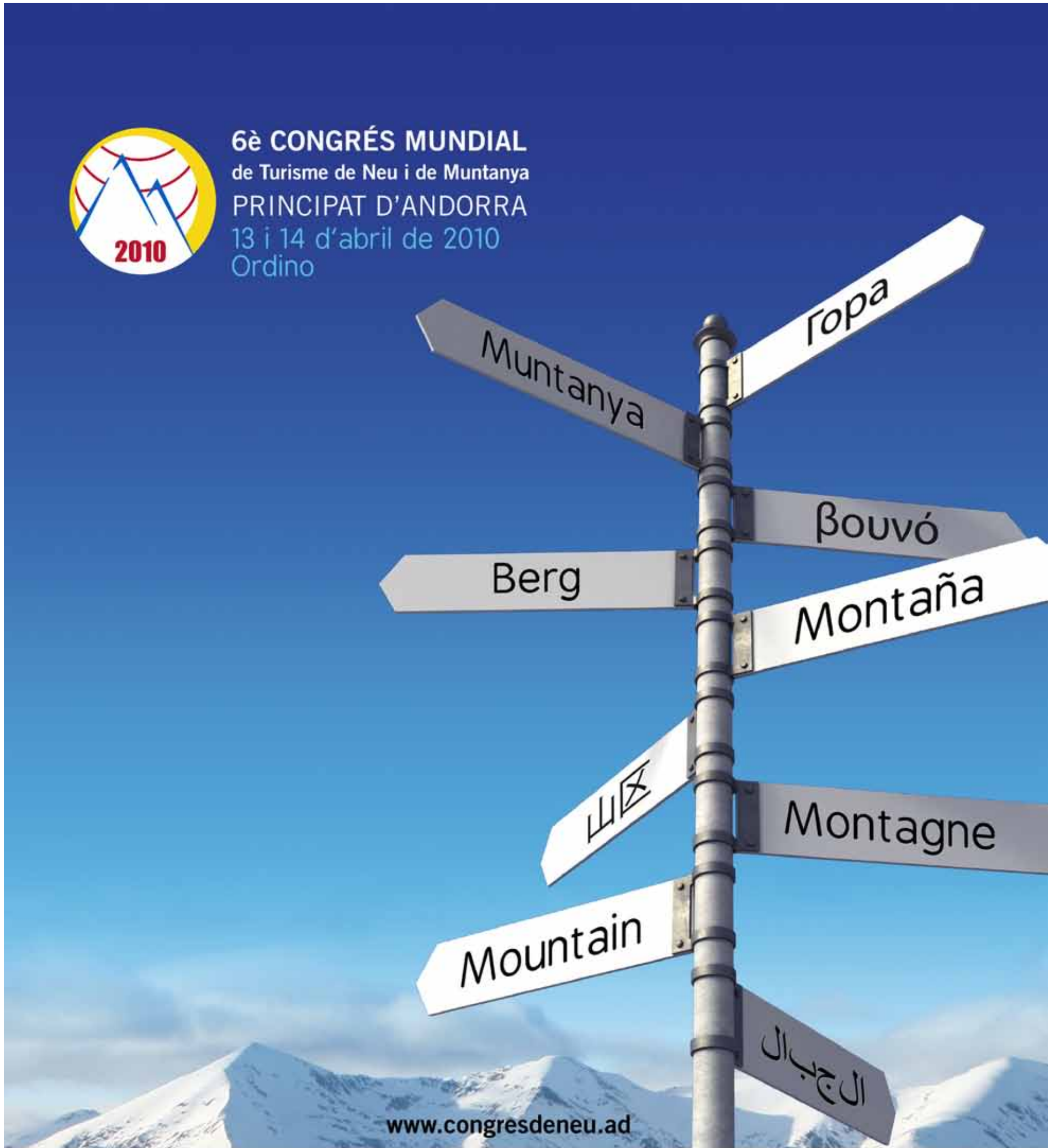
El Museu Postal, el Museu de la Miniatura i el Museu del Cristianisme i d'ícones ortodoxes són tres propostes museístiques originals amb seu a Ordino. Visitant la Casa Museu d'Areny Plandolit us podreu fer una idea de com vivien les famílies nobles a Ordino i podreu reconstruir la història del Principat en el moment de màxima esplendor econòmica gràcies a la indústria del ferro. La serradora i la mola de Cal Pal, a la Cortinada, tenien una importància cabdal en l'economia agrària i rural de la vall. La instal·lació data de final del segle XVI, va deixar de funcionar a la dècada de 1960 i va ser restaurada i oberta al públic l'any 1996. Finalment, no us podeu perdre el Centre d'Interpretació de la Natura de la Cortinada, que us permetrà conèixer els diferents paisatges i els hàbitats d'Andorra, des del pont del riu Runer (838 m) fins al cim més alt de les Valls, el Comapedrosa (2.942 m).

■ Ruta del Ferro
Fotògraf:
Àlex Tena
Imatge de la
roda hidràulica
en funcionament
de la Farga
Rossell, centre
d'interpretació
del ferro que
presenta una
museística
d'última
generació.

6è CONGRÉS MUNDIAL
de Turisme de Neu i de Muntanya
PRINCIPAT D'ANDORRA
13 i 14 d'abril de 2010
Ordino

www.congresdeneu.ad

CONGRÉS MUNDIAL
de Turisme de Neu i de Muntanya
PRINCIPAT D'ANDORRA

Govern d'Andorra

Nou certamen literari d'amor i odi

La carta titulada *La sort d'un cabaler* de Josefina Porras i el poema *La nit*, signat amb el pseudònim Lletres han estat les dues creacions literàries guardonades en el Concurs de cartes i poemes d'amor i odi que convoca la Biblioteca comunal. El certamen és una iniciativa de l'equipament cultural, que intenta divulgar la lectura, especialment entre els més petits. El jurat que va seleccionar les guanyadores entre les diferents obres presentades el formaven la consellera d'Educació, Joventut, Cultura i Benestar Social Bernadeta Coma, la consellera de L'Alternativa-PS Irene Cachafeiro, la responsable de la Biblioteca comunal de la Massana, Pepi Diéguez, i el professor de llengua catalana i escriptor ordinenc Manel Gibert.

Carta

Estimada Sumpta,

Sé que és una temeritat per part meua escriure aquesta carta a una dona que ja han amullerat, però tinc un apreciat secret que m'embriaga i m'estreny el cor. Una obsessió que m'està omplint i saturant els sentits. I no puc menys que fer-te participar de l'amor que sento.

Els lligams que m'han mantingut unit a tu són els records que guardo molt gelosament de tots els estius a Ordino. Són reminiscències d'un temps que ja no tornarà. Per mi, tot va començar aquell dia del mes de juny, quan a trenc d'alba vau arribar a estiuejar als vostres dominis. Dúieu molts baguls amb els objectes personals, i damunt d'aquell matxo vas aparèixer tu. Jo, per aquella època, era un vailet de cal Polit de Segudet, el més xic de nou germans, un cabaler que de ben petit ja presagiava el seu destí. No obstant, era un jove inquiet i amb un tarannà jocós.

Sí, aquell dia et tenia tan a prop que en silenci t'observava sense parpellejar. I restava abstret contemplant com els primers raigs de sol encenien reflexos d'aram en els teus cabells de color torrat. M'impressionà aquella pell tan blanca, que als ulls em semblà envellutada i dolça. D'aleshores ençà, cada estiu esperava amb ànsia la teva arribada.

El pare sempre ha menat les vostres terres i ha tingut cura del bestiar, i la mare era la vostra minyona. Jo anava sempre esverat per complir totes les obligacions de mosso, i quan podia me n'empescava alguna per poder contribuir també a totes les feines ordinàries que hi hagués a la casa. I tot això ho feia per poder veure't. Sovint anava a collir flors als marges dels rius, la mare les disposava en un gerro i ornaven la teva cambra. Besava cada pètal, cada fulla, perquè sabia que tu també fregaries els llavis en aquelles flors per inhalar-ne totes les aromes.

T'agradava molt passejar vorejant el rierol de Segudet sota l'ombra d'algun bec; jo, llavors, deixava de dallar l'herba i venia a trobar-te, trencava un silenci enutjós amb un «bona tarda, senyoreta Sumpta!». Em dedicaves un tímid somriure de complicitat i t'allunyaves. Però jo ja en tenia prou, i aleshores em sentia el noi més ric de la terra, i el més

valent. Els meus dies només tenien un sentit, un alè: tu.

Darrerament, però, cada nit ajaçat al paller, enmig de rascles i de forques, penso en la meua sort, la sort d'un cabaler... M'he passat moltes hores rumiant que el teu casament havia estat de conveniència, com tants d'altres. Si jo hagués pogut aportar un dot... però ni tan sols tenia res per mantenir-me.

Fou llavors que, embriagat pel desconsol de no veure't mai més, vaig prendre la decisió de fugir i allunyar-me d'aquestes terres. Mai no sabré si llegiràs aquesta carta, com tampoc no sabré si canviarà el meu destí, només sé que ja seré lluny de la teva vora.

Així ha estat la meua vida, veient passar els dies escorredissos, buits i alhora plens de tendresa i d'amor. Sempre romandrà en el meu pensament.

Quimet, de cal Polit de Segudet.

**4t Concurs de
cartes i poemes
d'amor i odi 2009**

Josefina Porras i Bernadeta Coma fullegen un volum.

Poema

La nit

No hi queda res
o no veig el que hi queda...
Potser les llàgrimes no em deixen veure
els estels?

No reconec ni un bri d'amor en la teva
mirada,
el teu alè ja no fa olor de desig,
els teus llavis no recorden paraules
dolces.

Sabia que deixaríem d'estar enamorats,
però no sabia que deixaríem d'estimar-
nos.
M'ofega la tristesa...
i aquí, al teu costat, ploro.

Necessito la teva mà,
enyoro la fresa dels teus petons,
l'olor de la teva pell suada sota els
llençols,
riure al teu costat i
plorar entre els teus braços.

És tard, no puc dormir,
la soledat que sento al teu costat no em
deixa.
I el més trist de tot és que tu dorms
mentre jo ploro.

Dema serà un altre dia
fred, distant, carregat d'enyor,
al qual seguirà una altra nit,
buida i sola com aquesta.

Tu... tornaràs a dormir,
sense percebre la flaire de l'abandó
que ens acompanya cada nit,
jo... em tornaré a entristir,
perquè a la fi

mai sabràs que he estat plorant
ni el sabor de les meves llàgrimes.

Nous horaris de la biblioteca

Dilluns, dimarts i divendres
de 16.00 a 20.00 h
Dimecres i dijous
de 9.00 a 13.00 h i de 16.00 a 20.00 h
Dissabtes
de 9.00 a 13.00 h

Andorra triomfa al Trofeu Borrufa

Els joves esquiadors nacionals aconseguixen tres ors i fins a deu medalles en la 18a cursa internacional celebrada a Arcalís

Espanya, Andorra i França van obtenir, seguint aquest ordre, la millor puntuació per països en el 18è Trofeu Borrufa que es va celebrar al sector Ordino-Arcalís de Vallnord del 26 al 29 de gener. La competició esportiva infantil patrocinada per Crèdit Andorrà, en què han participat 22 delegacions, ha tornat a ser un èxit d'organització, però també pel que fa als resultats. La delegació andorrana s'ha endut deu medalles, entre les quals cal destacar els tres ors aconseguits per Josh Alayrach, Arià Missé i Kevin Courrieu, que va aconseguir dues medalles més. L'empenta dels corredors andorrans ja va quedar demostrada en la primera jornada de la cursa, en la modalitat de supergegant, que es va tancar amb set podis. Per a l'organització, aquesta ha estat «una de les millors borrufes de la història, per la qualitat de la neu i per la professionalitat de l'equip tècnic que prepara les pistes», assegura Patrick Senzier, membre del Comitè Borrufa que forma part del trofeu des de fa 8 anys. Entrenadors i tècnics de la FAE van coincidir en el grau de satisfacció per haver format un equip a casa d'alt nivell.

De la maduresa del Trofeu Borrufa demostrada en cadascuna de les exhibicions també ens n'ha parlat el president del comitè, Josep M. Font: «Hem pujat un esglaó més i enguany hem mostrat la saviesa que s'acumula amb els anys d'experiència». Un altre dels aspectes que ha destacat Font d'aquesta edició és el nivell dels corredors, malgrat que hi hagin participat dues delegacions menys i s'hagi passat de 24 a 22.

Però si hi ha un aspecte que sens dubte ha estat una injecció d'il·lusió al veterà Trofeu ha estat la presència d'esquiadors de la talla de Sébastien Amiez, Didier Schimdt i Jean Michel Abela, tots ells de nacionalitat francesa, campions del món i olímpics. Aquests convidats d'excepció van fer entrega de les medalles i van infondre als joves participants ganes per continuar lluitant en el món de la competició esportiva. «Comptar amb la participació de gent olímpica era un dels reptes de

Les delegacions onegen orgullosos les banderes.

Ventura Esport, Manel Blasi, Jordi Cinca i Josep M. Camp segueixen la presentació del Trofeu des de Crèdit Andorrà.

la Borrufa. La filosofia inicial era justament crear un trofeu internacional a casa nostra perquè la canalla es motivés i ho visqués com un repte», diu Font sobre alguns objectius complerts.

El Trofeu Borrufa, però, encara espera celebrar moltes edicions més i aconseguir nous reptes. Entre aquests hi ha una assignatura pendent: comptar amb la participació de les delegacions d'Àustria, Suïssa i Alemanya. «Ja ens reconeixen i saben perfectament què fem, però per a nosaltres seria molt important que hi participessin. En aquest sentit, també hem superat el complex de ser pirinencs, crec que estem a l'altura d'altres països alpins que, per tradició, fa més anys que competeixen». Entre l'optimisme i el realisme, pensa que això podria ser una realitat el 2012, per a la 20a edició.

Però l'esforç no ha estat només de l'equip esportiu, tècnic i organitzatiu, sinó també de tots els col·laboradors, malgrat la conjuntura econòmica. El principal patrocinador, Crèdit Andorrà, els comuns de la Massana i Ordino, i les petites i mitjanes empreses han continuat fent les aportacions econòmiques necessàries perquè el Trofeu Borrufa esdevingui un èxit. Una altra novetat d'aquesta edició ha estat el naixement del *Magazine Borrufa*, una publicació monogràfica de 77 pàgines a color en format DIN-A 4, de caràcter anual, que combina reportatges i entrevistes amb els protagonistes de la competició. La iniciativa ha estat molt ben rebuda i confia a convertir-se en un referent més de la competició.

Finalment, no ens voldríem oblidar de la implicació del públic i la ciutadania gràcies al reforç que han tingut les cerimònies d'obertura i cloenda, que han adoptat un caràcter més festiu. Un cercavila d'actors, músics, ballarins i gegants va desfilat pels carrers del poble. I és que, com cada any, les Valls del Nord han rebut el Trofeu Borrufa com un esdeveniment únic i un referent en les competicions infantils de tot el món.

Carmina Pallàs en un moment de la competició.

Consol Naudí : «Ens satisfà que la gent vulgui venir a viure a Ordino»

Consol Naudí, cònsol menor, durant una compareixença pública a la sala de premsa del Centre Esportiu d'Ordino.

Després de ser la directora d'Agricultura al Govern, Consol Naudí va emprendre fa dos anys una nova aventura al capdavant del consistori com a cònsol menor d'Ordino, càrrec al qual dedica jornades maratonianes. No li agrada fer volar coloms, i la prudència és una de les seves principals virtuts, que predica amb l'exemple.

1.- Es treballa amb el mateix objectiu des d'un despatx nacional que des d'un de parroquial?

Els objectius són similars, en principi fas servei públic, però el marc de funcionament és molt diferent. Al Govern m'hi vaig incorporar l'any 1990 i professionalment he crescut allà. Hi entrava amb una qualificació tècnica molt concreta, l'agrària, per defensar els interessos d'un sector determinat; per tant, el servei és públic, però des d'una òptica única i reduïda. El funcionament al Comú és molt diferent. D'entrada has de tocar tots els àmbits, que impliquen una legislació brutal que també tens l'obligació de conèixer. Sense anar més lluny, puc esmentar l'ordenament del territori, amb les complicacions urbanístiques que planteja, sense entrar amb els problemes pressupostaris, que són una lluita diària. La magnitud de la feina és incomparable.

La compensació és proporcional a la dimensió de feina?

La supera amb escreix. El millor que m'he trobat és aquest tracte personal i humà. La parròquia és petita i s'hi viu molt a gust, ho veiem cada dia a la premsa. La gent vol venir a viure a Ordino, les xifres del cens no deixen d'incrementar-se, i això, tot i que d'una

banda ens preocupa, de l'altra ens dona molta satisfacció.

Curiosament, les coses que més t'agraeix la gent són les més petites, i el ciutadà t'ho fa saber amb un contacte permanent. És clar que al Govern en part també era així, perquè el sector agrari és reduït i també ens coneixíem tots; en aquest senti és comparable.

I la percepció de les coses, és la mateixa?

No, les realitats són molt diferents i la percepció dels problemes del ciutadà és molt més real des de les parròquies, com és lògic. Viuis més a prop del seu dia a dia. Ara bé, l'única manera de treballar de forma òptima és fer-ho conjuntament entre els comuns i el Govern. La directiva política ha d'emanar del mateix lloc, però les aplicacions no poden ser iguals arreu, perquè cada realitat és diferent i les parròquies som diferents.

L'increment constant de la població al cens ens preocupa però també ens satisfà. La gent vol venir a viure a Ordino

2.- Quina sensació té d'aquests dos primers anys?

Les sensacions són bones. Ara, quan entres aquí, la casa se't fa molt gran pel motiu que et deia abans, passes de dedicar-te a un sol tema a tocar moltes tecles. És molt diferent actuar i prendre decisions en un àmbit en què tu t'has format i coneixes bé de fer-ho en d'altres que no has vist mai. En dos anys prens coneixement de la norma i tens

els marcs legals en què t'has de moure més apamats.

3.- I del treball que s'ha fet?

Amb pocs diners hem fet moltes coses, com l'eixamplament de la CG3, i aquí el ministre d'Ordenament Territorial hi va posar molt de la seva part. També estem molt orgullosos de l'embelliment de la zona que va des de la Farga Rossell fins a la Clota Verda. Hem inaugurat noves places d'aparcament en diferents pobles, i hem intentat agilitzar i donar resposta a inquietuds i preocupacions ciutadanes com la higiene, el manteniment, l'enllumenat públic i la seguretat, a la qual poques vegades donem la importància que té. Tots aquests aspectes han estat reforçats a partir de les queixes i els suggeriments que hem rebut a les reunions de veïns i a través dels diferents canals de comunicació que vam obrir a la ciutadania, ja que conèixer la seva opinió és el que més ens ha preocupat.

Érem molt conscients de la problemàtica econòmica i l'endeutament que existia al Comú abans d'entrar-hi

4.- Han aconseguit contenir la despesa i arribar a unes xifres molt per sota de l'endeutament de comuns anteriors.

Nosaltres érem coneixedors i molt conscients que tindríem un problema important de diners quan entréssim al Comú. L'estat de les finances i l'endeutament els coneixia tothom i hem hagut de passar d'una època d'ostentació a l'austeritat total. Estàvem mentalitzats per fer-ho. En plena campanya, abans d'entrar al Comú, es discutia entrar una nova llei al Consell per augmentar el sostre d'endeutament que no va prosperar. La Meritxell Martí ja va entrar rebaixant uns pressupostos de funcionament que ja estaven votats. Aquest va ser el primer esforç de contenció, i des de llavors aquesta política no ha fet més que incrementar-se per reduir la despesa fins arribar al 10% del pressupost del 2010 respecte a l'any anterior.

Però aquesta política de mínims, el ciutadà la percep com una bona gestió o bé com una pèrdua de poder adquisitiu? N'és conscient, que es treballa amb els seus diners?

Ho veu només a vegades, quan li toca de prop, però quan són altres que porten la gestió, la visió queda molt diluïda. Administres uns diners que no són teus i ho has de fer de la manera més justa possible. No és fàcil, sobretot quan has viscut èpoques d'abundància a les quals estàvem tots acostumats. I hem de ser realistes, aquelles èpoques segurament no tornaran mai més. Ara s'han de mesurar molt bé les coses, no es pot fer res a la lleugera. Abans de fer una

inversió per construir se n'ha de valorar el funcionament, i el que mata els comuns és el funcionament, molt carregós; la despesa que tenim és molt elevada. Cada servei o projecte que tires endavant necessita un pla de viabilitat. I si disminueixen els ingressos com l'ITP o les transferències del Govern, no ens queda altre remei que estrènyer-nos el cinturó si volem sobreviure.

5.- No troba que a Andorra esperem massa de les administracions?

Sí, però és al que hem acostumat el contribuent, i només ets capaç de veure-ho quan marxés d'aquí i t'adones de com funcionen altres municipis. Tot i que és cert que la competència dels comuns és més àmplia, quan compares els serveis i les prestacions que ofereix la parròquia per a només 4.000 habitants veus que és un luxe. No hi ha dubte que som uns privilegiats en molts aspectes.

6.- Com encaixen les crítiques cap a aquestes mesures a fi de retallar el pressupost?

Les crítiques són lògiques, legítimes i existiran sempre. Cada vegada que toques una prestació a la baixa te'n ressentis, me'n resento, se'n ressenten i ens en ressentim tots en la mesura que ens afecta. El que no pot ser és que un usuari de renda elevada rebí la mateixa subvenció per a l'Escola bressol que algú que treballa pel salari mínim. Els serveis socials haurien de ser socials de veritat, i aquells que puguin pagar-los haurien d'assumir-ne el cost.

Això acabarà amb la creació d'impostos.

Ja n'hi ha, d'impostos i taxes, al Comú. En el treball conjunt entre cònsols de diferents parròquies, Encamp ha impulsat un estudi que s'està fent per resituar com estem els uns i els altres. Com que els comuns tenim potestat d'autogovern –segons el que permet la Llei de finances comunals–, cadascú ha jugat amb els seus propis barems, i ara veurem com funcionem tots pel que fa als impostos i sabrem si tots hem d'anar en una mateixa direcció. El que és clar és que de miracles no en podem fer i, o bé s'incrementen els impostos, o bé hi ha una reducció de serveis.

7.- La seva generació ha viscut un canvi brutal quant a serveis.

El canvi ha estat brutal cap a bé i en molt poc temps. A Ordino sempre hem estat pioners, i això és un privilegi que devem a mandatariis anteriors que tenien molt clar quin Ordino volien. Ells van decidir salvaguardar la singularitat i les característiques d'Ordino que la diferencien de les altres parròquies. Aquesta és la gran sort i la gran oportunitat que té Ordino. L'ús de materials autòctons, que respecten un ordre i una estètica a les edificacions; el manteniment dels horts, que donen un carisma i ens transmeten paisatges centenaris; les dues cases pairals, un centre vila de vianants i els pobles encantadors que integren la parròquia. Nosaltres vam néixer sense centre esportiu ni estació d'esquí. Amb la Maria, la Berna i tota la colla anàvem a esquiar a Arinsal, que era el que teníem més

a prop. Els esquís a coll i les botes posades, caminant. Les prestacions no tenen res a veure; a l'inici, ens banyàvem en un toll del Valira i després a la piscina de l'Hotel Casamanya. Les formes de jugar també han variat molt, per sort ens vam criar al carrer.

8.- Quins projectes voldria deixar fets de forma prioritària si hagués de marxar del Comú?

El refugi de Sorteny i el camí ral. Pel que fa a l'equipament de muntanya s'hauria d'adequar i ampliar perquè passés a ser un refugi guardat. Aquesta reforma ens permetria complir un somni que seria fer Andorra a peu sense haver de carregar més del necessari. Fer carros de foc o cavalls de vent, en què portes només el que necessites per a quatre o cinc dies. Podríem fer un Ultra Trail, però enlloc de fer-lo amb menys de 48 hores el fariem en quatre dies. Et dona independència i evita molt patiment. Pel que fa al camí ral, també és una assignatura pendent que guanyaria tot el país. Ara el camí arriba fins al prat del Teixidor a la Massana i l'hauríem de connectar fins al pont d'Ordino, on comença el nostre, i des d'allí fins a la Mola d'en Nicolau passant per Sornàs, Ansalonga, fins a la Cortinada, on fariem la variant més accessible fins arribar al Serrat. Des d'aquí fariem seguir-lo com a caminet fins al Siguer i al Port de Rat, és a dir connectar-lo amb França, com sempre havia estat.

Ara parlo com a consellera d'Agricultura i Medi ambient. Per a la comissió són dos projectes bàsics per defensar el turisme de muntanya a Ordino, que és el que hem d'exportar. Ens ajudarien a trencar l'estacionalitat. Com sempre, hi ha un problema de pressupost, així és que ja veurem si ho podem portar a terme.

Algun altre?

També crec molt en l'audiovisual, tot i que és un projecte que han viscut més el Pere Armengol i la Meritxell Martí. No únicament pel que aportaria a Ordino, sinó a tot el país. Necessiten idees noves i reinventar-nos.

9.- Com veu la possibilitat de tenir un paisatge de vinyes a la parròquia?

I per què no? Jo d'entrada no em tanco a res, sempre que hi hagi informes i estudis previs que avalin les propostes que es volen desenvolupar.

10.- Troba que potenciar el turisme rural seria una bona sortida?

Crec que sí, de fet ja s'hi està treballant d'una manera general. Ara bé, els criteris tipus dels allotjaments els han de dictaminar, regular i coordinar des del Govern; si no és així, no funcionarà. No pots parlar de turisme rural si no hi ha un marc legal definit i un reglament determinat. Quan tinguem això podem veure les possibilitats reals. Ja s'estan fet productes específics ecoturístics, i el que sí que defenso és oferir productes integrals i acabats. És a dir, que als allotjaments rurals es poguessin practicar activitats lligades a l'agricultura o al medi. Que no es desvinculi el sector primari de l'allotjament rural. Ho veig com

un complement de renda per a aquest sector que ha mantingut una activitat duríssima, la ramadera, i podria ser una nova alenada d'aire perquè les generacions següents poguessin mantenir l'explotació. Em consta que s'està treballant per defensar els professionals, hi ha el projecte de la trumfa del país, el cultiu de plantes medicinals, de tòfona i fins i tot es parla de la producció de vins. Pel que fa als ramaders, és una manera d'acompanyar-los al màxim, ja que fan una feina única. Tenim clar que ells són els grans gestors del territori –tant del privat com del públic– i que de la seva activitat en depenen els paisatges ordenats que tenim. Ordino té molt a dir en aquest sentit.

Les crítiques són lògiques, legítimes i existiran sempre; cada vegada que es toca una prestació a la baixa ens en ressentim tots

11.- Passats dos anys, treballa amb la mateixa il·lusió?

Sí, sens dubte. Cauré en el tòpic si dic que som un equip de dotze i no de vuit i que ens és molt fàcil treballar internament. Això és així i no es paga amb diners. L'entesa és fonamental, perquè aquí t'hi estàs moltes hores, i amb la gent que treballem és molt fàcil. Naturalment, es creen debats interns que són necessaris per poder créixer i tirar endavant, però tots potenciem més el vessant tècnic que no pas el polític.

12.- Si l'equip li demanés, es posaria al capdavant de la corporació?

No, definitivament, però sí que hi seria al costat. No tinc caràcter polític per ocupar la posició d'avantguarda. Tenim la sort de complementar-nos molt bé amb el Ventura; jo he treballat durant vint anys a la funció pública i ell ve de l'empresa privada, amb tot el que implica. Penso que el tàndem és bo.

PERFIL

Lloc de naixement:

Cal Joanet (Ordino)

Data de naixement:

8 de gener de 1965

Professió:

Enginyera tècnica agrònoma

Indret favorit de la parròquia:

L'Angonella, però l'Ensecur té molt misteri...

Última lectura:

El símbol perdut de Dan Brown (2009)

Els nous reptes per a la protecció del territori i els espais naturals

Vista general d'un dels espais naturals de la parròquia: els camps nevats de la finca de l'Any de la Part amb un tractor feinejant.

futures gaudir de la riquesa dels espais naturals i les zones protegides. La terra és un bé de tots, i tenir cura del paisatge i el patrimoni natural en el nostre cas és tenir cura de la nostra riquesa i invertir en futur. La Xarxa de Custòdia del Territori està pensada per aplicar-la a finques i zones d'especial interès natural, ja sigui per la fauna, la flora i el paisatge, o pel patrimoni cultural que acullen, tant si és de tipus forestal com agrari, fluvial, marí i fins i tot urbà.

Com a associació, la Xarxa de Custòdia del Territori integra diverses entitats, institucions i persones interessades en la conservació del paisatge i el patrimoni natural. Constituïda l'any 2003, té la seu a Vic i està formada per més de 160 membres. Compta amb el suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, l'Obra Social de Caixa Catalunya i la Universitat de Vic. Malauradament, Andorra encara no en forma part, si bé l'Associació de Defensa de la Natura hi va fer un primer acostament sense èxit. Però l'assistència i l'interès que va suscitar la conferència pronunciada a la sala de reunions del CEO va fer reflexionar tota l'audiència. Ordino va obrir les portes per demostrar el seu caràcter avantguardista i pioner en la defensa de la terra i la protecció del territori. Els interessats a conèixer amb més profunditat en què consisteix la Xarxa de Custòdia del Territori poden consultar el nou web de l'organització, www.viulaterra.cat.

Per acabar direm que la xarxa té un caràcter tècnic i divulgatiu, lo lucratiu, que facilita assessorament, suport, recerca i tot el que estigui al seu abast per impulsar la custòdia del territori i els espais naturals. Estem segurs que se'n tornarà a parlar.

El Dia internacional de les muntanyes va tenir de convidat Jordi Pietx, que va oferir una conferència al CEO per insistir en la necessitat de vèncer els prejudicis davant la protecció i la salvaguarda d'àrees naturals de titularitat privada

Ordino va ser l'única parròquia decidida a celebrar el Dia internacional de les muntanyes, i ho va fer amb dues activitats de caire ben diferenciat, però amb un denominador comú: l'estimació i el respecte per la muntanya. Podem qualificar si més no d'agosarada la proposta de Medi Ambient de convidar Jordi Pietx –coincidint també amb el 10è aniversari de la declaració del Parc Natural de la vall de Sorteny– per parlar com a màxim responsable de la Xarxa de Custòdia del Territori i difondre entre els ciutadans la importància de protegir-lo. La ponència va començar amb una introducció històrica per conèixer l'experiència d'altres geografies com ara els Estats Units, pioners en polítiques de protecció d'àrees naturals com els parcs naturals de Yosemite i de Yellowstone, i d'altres de més properes, en terres catalanes, com ara les Balears i les Terres de l'Ebre.

L'expert, que venia de la Universitat de Vic, ens va donar l'oportunitat de vèncer els prejudicis quan es tracta de gestió del patrimoni. L'èxit de la trobada, com ell mateix ens va confirmar, va ser poder comptar amb l'assistència de totes les parts implicades, necessàries perquè la custòdia del territori sigui factible, és a dir, els propietaris de la terra, les institucions que poden facilitar les gestions pertinents i contrapartides que beneficiïn les zones susceptibles, i els gestors

o custodiadors del territori, que exerceixen de mediadors i negociadors entre ambdues parts. La generositat, no pas altruisme, i la consciència de la terra que tinguin els propietaris permetran a les generacions

El públic va seguir atentament la conferència pronunciada per Jordi Pietx, director de la Xarxa de Custòdia del Territori.

El Solidaritrail obre la participació de tothom a la cursa d'ultrafons

L'Andorra Ultra Trail és un repte i una oportunitat per mostrar la capacitat d'organitzar esdeveniments que sumen esport i natura

L'Andorra Ultra Trail Vallnord ha presentat les novetats per a la celebració de la segona edició després de l'èxit obtingut l'any passat. No cal dir que l'Ultra Trail no necessita només corredors, sinó que el voluntariat i el públic que animi els participants són imprescindibles per assolir un resultat òptim. Cims Màgics ha posat a disposició de tothom que hi estigui interessat una pàgina web en què es poden seguir els recorreguts, les convocatòries i el registre d'inscripcions, tot a www.andorraultratrail.org. La cursa del 2010 s'endureix, creix i, el que és més important, s'obre a la participació de tothom que vulgui viure l'ultrabogeria a través del Solidaritrail. La gran aposta d'enguany és una cursa-marxa dissenyada per a participants de qualsevol edat, famílies amb nens i discapacitats físics. Alguns corredors del Trail podran formar part d'un equip amb *joëlette* o cadira. Amb un recorregut de 9 km i un desnivell de 750 m, la sortida es farà des del centre d'Ordino el diumenge 27 de juny a les 9 del matí. El traçat arribarà fins a la Cortinada pel camí ral, des d'on continuarà pel GR11 fins a Segudet i es tornarà a Ordino. El Solidaritrail es vol viure com una autèntica festa, de divendres a diumenge, que acabarà amb un dinar i el repartiment de premis.

Els participants a l'Ultra faran la volta a tot el Principat, passant, entre d'altres, pel pic més alt, el Comapedrosa (2.942 m). El centre d'Ordino serà el punt de sortida amb la lluna plena del dissabte 26 de juny, a les 12 de la nit. El recorregut marcat per aquest any és de 112 km amb un desnivell de 9.700 m. Com a novetats, l'Ultra donarà l'opció d'acabar a les bordes

d'Envalira i obtenir el diploma Ultra fons (76 km, 7.100 m D+) o la possibilitat de parar a la Margineda i obtenir el diploma Marató de muntanya (44 km, 3.900 m D+).

Igual que l'Ultra, el Trail destaca pels paisatges espectaculars de les valls del nord, amb un recorregut de 35 km amb 2.500 m de desnivell positiu. La sortida es farà des del coll de la Botella (estació de Pal) el mateix dissabte a les 9 del matí. El Trail donarà la possibilitat de no pujar al pic de Comapedrosa i obtenir un diploma (28,5 km, 1.800 m D+).

ULTRA

El més espectacular: les crestes d'herba amb vistes panoràmiques
 El més tècnic: dos trams totalment assegurats en crestes rocoses
 El pendent més fort: 30% del Pla de l'Estany al pic de Comapedrosa (882 m de desnivell en 3 km)
 La pujada més llarga: 6,5 km de Llorts al Clot del Cavall (1.185 de desnivell, o sigui 18% de pendent)
 Altitud mitjana: 2.065 m
 Pals autoritzats
 10 avituallaments
 Participació màxima: 800 corredors

TRAIL

El pendent més fort: 23% del refugi al pic de Comapedrosa
 La pujada més llarga: 3,5 km del Coll de la Botella al port Negre (427 m de desnivell, o sigui 12% de pendent)
 Altitud mitjana: 2.096 m
 Pals autoritzats
 2 avituallaments
 Participació màxima: 300 corredors

Andorra Ultra Trail
 Vallnord
 26 / 06 / 2010

Ultra 112 km
 9.700 m D+

Trail 35 km
 2.500 m D+

SolidariTrail

LA VOLTA A TOT UN PAÍS
 La vuelta a todo un país

www.andorraultratrail.org

Crèdit Andorrà, Diari d'Andorra, el Periòdic, River, Sant Eloi, començal.

Membres de l'equip de l'organització en un reconeixement del terreny amb una «joëlette» el 6 de febrer passat.

La Fira de Santa Llúcia
a la sala polivalent ha es-
devingut una cita obligatòria
per fer les compres
nadalenes.
Desembre 2009

A l'Escola bressol
La Baldufa van fer cagar el
tíol com marca la tradició.
Desembre 2009

Els més petits
es van quedar bocabadats
amb l'arribada dels Reis Mags
d'Orient a l'Ordino Studios.
Gener 2010

L'equip d'Ordino Studios es va afegir
a la iniciativa mundial
de l'empresa Star-
bucks per a la lluita
contra
la sida.
Desembre 2009

Breus

L'ANDORRA ULTRA TRAIL VALLNORD ha presentat la Solidaritrail i l'ampliació dels recorreguts (Ultra: 112 km i 9.700 m de desnivell; Trail: 35 km i 2.500 m de desnivell) com a novetats de cara a la 2a edició, que es disputarà el 26 de juny.

EL TALLER DE COMPOSTATGE organitzat per Medi Ambient que es va fer a Escaldes-Engordany va despertar l'interès de diferents ciutadans de la parròquia, que s'hi van inscriure per poder-ho aplicar a casa.

EL 6è CONGRÈS MUNDIAL DE TURISME DE NEU I DE MUNTANYA busca la implicació dels professionals nacionals. Per primera vegada s'ha signat un conveni de col·laboració amb dotze associacions del sector turístic nacional.

ELS CAMPIONATS DEL MÓN d'esquí de muntanya Andorra-Canillo 2010 viuran la penúltima prova per equips a l'estació d'Arcalis el divendres 5 de març. Després de la cerimònia d'obertura, el *vertical rice* donarà el tret de sortida al Tarter el dia 1 de maig.

LA SUBHASTA DE PERIFÈRICS permet a la ciutadania adquirir impressores, impressores multifuncions i fotocopiadores domèstiques i industrials a un preu d'ocasió. D'aquesta manera es vol donar sortida al material que es recicla i s'actualitza al Comú.

ORDINO TINDRÀ UN ESPOT publicitari per donar a conèixer la parròquia a l'exterior. La realització del document audiovisual s'ha atorgat mitjançant un concurs públic al qual han concorregut diferents empreses del sector amb projectes creatius i innovadors.

15è CONCURS DE GUARNIMENT FLORAL de la parròquia. Tots els residents tenen fins al 30 de maig per inscriure-s'hi i engalanar amb flors les façanes, els balcons i els jardins. Hi ha tres premis per categoria. Se'n pot obtenir la informació necessària a l'Oficina de Turisme.

EL COMÚ ESTRENA WEB CORPORATIU. Ja disposem d'una nova pàgina a l'adreça www.comuordino.ad amb una navegació més àgil i oberta al ciutadà perquè ens faci arribar els seus suggeriments. El web incorpora un servei de newsletter.

LA CONSTRUCCIÓ DEL GERIÀTRIC a la Cortinada es posarà en marxa a la primavera. La parròquia guanyarà un equipament d'última generació per a la gent gran en un entorn privilegiat que donarà un valor afegit a la iniciativa privada, que ha tingut el vistiplau del Comú.

El pavelló Germans de Riba va acollir el Festival de ritmica organitzat per la secció esportiva.
Gener 2010

L'altra cara de la forca va obrir les sessions a Ordino del Cicle de cinema de muntanya i de viatges.
Febrer 2010

La Casa Pairal va reparar una trentena de racions de la tradicional escudella de Sant Antoni.
Gener 2010

La festivitat de Sant Sebastia es va celebrar amb una missa a l'església de Sant Miquel d'Ansalonga.
Febrer 2010

La signatura del conveni de col·laboració entre el 6è Congrés mundial de turisme i els professionals del país va tenir lloc a la sala del Consell.
Febrer 2010

Els alumnes de l'Escola andorrana van recórrer els carrers vestits de flamencs per celebrar el Carnestoltes.
Febrer 2010

NO T'HO PERDIS...

març, abril i maig

MARÇ

CULTURA

DIMECRES 3
PROJECCIÓ «VIVIENDO EL SUEÑO»,
DE CRIS SHARMA
 Cicle de cinema de muntanya i de viatges. Ordino Studios

ESPORT

DIVENDRES 5
PROVA DELS CAMPIONATS DEL MÓN
D'ESQUÍ DE MUNTANYA ANDORRA-
CANILLO 2010
 Cursa per equips. Ordino-Arcalís

CULTURA

DIVENDRES 5
CONCURS DE DIBUIX INSPIRAT
EN LA LLEGENDA DE SANT JORDI
 (de 6 a 11 anys). Biblioteca comunal

EDUCACIÓ

DIMARTS 9
TELEVISIÓ, VIDEOJOC I NOVES TEC-
NOLOGIES, A CÀRREC D'IMMA TORT
 (de 0 a 6 anys)
 Escola de mares i pares de les Valls del Nord. Casa Pairal de la Massana

CULTURA

DIMECRES 10
«L'ÍNDIA», D'ALFONS CODINA. MUN-
TATGE FOTOGRÀFIC I COL·LOQUI
 Cicle de cinema de muntanya i de viatges. Biblioteca comunal de la Massana

EDUCACIÓ

DIMARTS 23
LA COMUNICACIÓ ENTRE PARES I
FILLS, A CÀRREC D'IMMA TORT (de 6 a 12 anys). Escola de mares i pares de les Valls del Nord

CULTURA

FINS AL DIMECRES 24
EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIA
«L'ÍNDIA», D'ALFONS CODINA
 Cicle de cinema de muntanya i de viatges. Biblioteca comunal de la Massana

El Grup Artístic d'Ordino canta les Caramelles.

CULTURA

DIMECRES 24
PROJECCIÓ «VIATGES D'ALTA MUN-
TANYA», DE MANEL GALÍCIA
 Cicle de cinema de muntanya i de viatges. Biblioteca comunal de la Massana

GENT GRAN

DIJOUS 25
VISITA AL MUSEU DE LA JOGUINA DE
VERDÚ I MONA DE PASQUA

CULTURA

DISSABTE 27
15è ANIVERSARI DE LA BIBLIOTECA
 Sala Polivalent

ABRIL

CULTURA

A PARTIR DE DIMARTS 1
CONCURS DE CARTELLS DE LA MOS-
TRA GASTRONÒMICA
 Oficina de Turisme

POPULAR

DIUMENGE 4
CARAMELLES
 Carrers del poble

Ordino guarda un secret...
 descobreix el que fa
 temps que buscaves:
 salut, esport, relax,
 optimisme i natura!

trobareu tota la informació al web
www.ceo.ad
 o bé trucant al tel. 878 110

Fes el pas! forma part del Centre
 Esportiu d'Ordino
 des de 25,70 € mensuals**

* no inclòs al preu / ** no inclou les classes dirigides i la matrícula

instal·lacions
 piscina panoràmica d'adults
 piscina infantil
 sala d'activitats dirigides
 gimnàs
 pista d'esquib*
 zona relax
 rocòdrom

altres serveis
 bar i cafeteria
 parc infantil cobert
 4 pistes de bitlles
 instal·lació lliure de fum

classes dirigides
 body balance
 aquagym
 just pump
 ciclisme indoor
 natació
 waterpolo
 amb el valor afegit
 que aporten els
 nostres tècnics.

CULTURA

DISSABTE 10
TALLER DE MANDALES, A CÀRREC D'ENMA HERNÁNDEZ. Biblioteca comunal

TURISME

DIMARTS 13 I DIMECRES 14
CONGRÉS MUNDIAL DE TURISME DE NEU I DE MUNTANYA. Ordino Studios

EDUCACIÓ

DIMARTS 13
PREVENCIÓ D'ACCIDENTS, A CÀRREC D'IMMA TORT (de 0 a 6 anys). Escola de mares i pares de les Valls del Nord. Casa Pairal de la Massana

GENT GRAN

DIMARTS 20 D'ABRIL
VISITA AL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE L'ANTIC COMERÇ DE SALÀS DE PALLARS

GENT GRAN

DIVENDRES 23 D'ABRIL
BERENAR I QUINTO
Casa Pairal

CULTURA

DIVENDRES 23 D'ABRIL
CELEBRACIÓ DE LA DIADA DE SANT JORDI
Sala Polivalent

MAIG

EDUCACIÓ

DIMARTS 4
ADOLESCÈNCIA I CONDUCTES DE RISC (de 12 a 18 anys), A CÀRREC D'ANGELINA SANTOLÀRIA. Escola de mares i pares de les Valls del Nord
Casa Pairal d'Ordino

Assistents al Cicle de Cinema de muntanya i de viatges

CULTURA

DISSABTE 15
EXPLICA'M UN CONTE, A CÀRREC DE PEPI DIÉGUEZ I AMB LA PARTICIPACIÓ DEL PÚBLIC. Biblioteca comunal

EDUCACIÓ

DIMARTS 18
LES NOVES TECNOLOGIES I ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ (de 6 a 12 anys), A CÀRREC D'IMMA TORT
Escola de mares i pares de les Valls del Nord. Casa Pairal de la Massana

MEDI AMBIENT

DISSABTE 22
CELEBRACIÓ DEL DIA MUNDIAL DE LA BIODIVERSITAT. Centre d'Interpretació de la natura de la Cortinada

CULTURA

DIVENDRES 28
TALLER DE RECICLATGE AMB SURO, A CÀRREC DE GABRIEL PEREA
Biblioteca comunal

CULTURA

DIUMENGE 30
15è CONCURS DE GUARNIMENT FLO-
RAL DE LA PARRÒQUIA
Data límit d'inscripcions
Oficina de Turisme

GENT GRAN

DIMARTS 18
VISITA A LA GRUTA DEL MAS D'AZIL,
A L'ARIEJA

Avís del Departament de Finances Calendari de facturacions per conceptes tributaris

Tribut	Data inici notificació de facturació	Data inici període voluntari de pagament	Data fi període voluntari de pagament i inici període de constrenyiment
Impost tradicional del foc i lloc	29/03/2010	19/04/2010	31/05/2010
Impost sobre la propietat immobiliària edificada	29/03/2010	19/04/2010	31/05/2010
Impost sobre els rendiments arrendataris	04/02/2011	04/02/2011	28/02/2011
Impost sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals	19/04/2010	03/05/2010	11/06/2010
Taxa de manteniment de cementiri	19/04/2010	03/05/2010	11/06/2010
Taxa de guardes comunes	01/11/2010	15/01/2010	27/12/2010
Rètols indicadors i publicitaris	29/03/2010	19/04/2010	31/05/2010
Reserves d'estacionament i guals	29/03/2010	19/04/2010	31/05/2010

Elisabeth Olivé

Elisabeth Olivé en la ascensió al Fitz Roy (Patagònia), expedició que va realitzar el novembre passat.

Elisabeth Olivé (Andorra la Vella, 1970) s'instal·la a Arans l'any 1995, després d'haver viscut a Soldeu i al Cap del Carrer d'Andorra la Vella i d'haver passat temporades al refugi del Comapedrosa. «No recordo ben bé per quin motiu vaig arribar al poble. Hi vaig veure una casa molt *xula* que feia poc que l'havien deixat, em vaig entendre amb els propietaris, i va ser dit i fet». Reconeix que està encantada de viure a l'antic mallador de Cal Gener d'Arans. «Com a camp base és fantàstic viure aquí, és un lloc molt tranquil; si vols una mica més de moviment, sempre pots agafar el cotxe». Des de casa té un bon accés a algunes de les seves excursions preferides: les bordes de l'Ensegur i les vistes que hi ha del Casamanya des d'aquest costat –les més marques–, el coll de les Cases i moltes altres. La pràctica de l'esquí de muntanya a Sorteny és una altra de les activitats que li permet la parròquia.

«Penso que des de fa un temps s'està fent un esforç per oferir una visió d'Ordino de lloc de muntanya. A mi m'agradaria que ens rebessin com uns poblets enrotllats del Pirineu, amb unes valls molt boniques». Emprenedora i optimista de mena, l'Eli Olivé creu que no fem tard i que, si som capaços de transmetre el que volem, podrem aconseguir el que ens proposem. «Mai no és tard per a una bona iniciativa», opina quan li demanem què en pensa de la possibilitat de desenvolupar el

turisme rural a Andorra. «Això sí, no esperem resultats immediats, perquè tot necessita el seu temps i si les coses es fan bé al final surten bé».

Caminar i esquiar ho ha fet pràcticament tota la vida, però als 24 anys va decidir començar a enfilarse. «L'escalada et dona la mateixa satisfacció, i no és que sigui millor que esquiar o caminar, però sí que t'aporta una nova dimensió de la muntanya, la vius d'una manera diferent». Però també és molt conscient que tot té la seva cara i la seva creu. L'Eli acaba de tornar d'una expedició al Fitz Roy (Patagònia) per rescatar el cos de l'amic alpinista Frank van Herreweghe, satisfeta per haver-ho intentat malgrat que no ho poguessin aconseguir.

Olivé és una de les nou persones que treballen d'operadors d'emergències al cos de bombers des de fa tres anys: «Una de les aptituds que es valoren en aquesta feina és la capacitat d'actuar en situacions d'estrès i d'organitzar el dispositiu davant una urgència», diu de la coordinació d'emergències. La pitjor que ha viscut, sens dubte, l'accident que hi va haver al túnel de la Massana. Pel que fa als rescats de muntanya, ella pensa que encara hi ha feina per fer, tot i que assegura que «a Andorra tenim un equip de primera, amb molts coneixements i molta pre-

paració, però igualment hauríem de fer més divulgació quant a la prevenció d'accidents».

Es fa difícil parlar de l'Eli, o més aviat de les diferents elis que coneixem, ja que és una ànima lliure amb una vida polifacètica que abasta des de l'esport fins a la cultura passant per una intensa relació amb les seves amistats, que són moltes, arreu, fins i tot sota les pedres. Amb l'Eli he viscut l'única vegada que he pres mal a la muntanya. Va ser una ascensió inacabada a Montserrat, a la mítica via Lotus, on vaig tenir la mala sort de patir una caiguda molt llarga en què l'Eli em va parar les cordes i només em vaig fer una fissura en un tornell.

Recordo que sense perdre la calma ni la simpatia vam abandonar a poc a poc la paret i l'Eli em va aconseguir un bastó improvisat. Un cop a baix, com si res, el Marcel Escoda em va fer un guix en un tres i no res. Al vespre ja era a casa. L'Eli posseeix aquest do de sortir-se'n de tot amb una fluïdesa natural que comparteix i transmet en tots els moments viscuts amb ella.

Ramon Rossell